

PAŃSTWOWA AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH W NYSIE

**PRZEWODNIK DLA DYPLOMANTÓW
STUDIA DRUGIEGO STOPNIA
KIERUNEK PIELEGNIARSTWO
PANS W NYSIE**

WYDZIAŁ NAUK MEDYCZNYCH

Zasady opracowania prac magisterskich

Spis treści niniejszego przewodnika

1. Wprowadzenie.
2. Tematyka prac.
3. Jak poszukiwać inspiracji do sformułowania tematu pracy magisterskiej?
4. Niezbędna oryginalność własnej pracy magisterskiej.
5. Wymagana weryfikacja statystyczna uzyskanych wyników pomiarowych.
6. Wymagana struktura pracy magisterskiej.
7. Zasady sporządzania listy piśmiennictwa.
8. Zasady sporządzania streszczenia pracy.
9. Ogólne wymagania dotyczące redagowania pracy.
10. Wytyczne edytorskie pracy.
11. Inne, ważne wymagania, które muszą być przestrzegane w trakcie przygotowywania pracy magisterskiej.
12. Kolejność kroków niezbędnych dla podjęcia wysiłków zmierzających do opracowania i obrony dysertacji magisterskiej.
13. Wzory – przykłady konstrukcji poszczególnych elementów pracy.

1. Wprowadzenie

Studia z zakresu pielęgniarstwa drugiego stopnia kończą się opracowaniem, przedłożeniem i obroną pracy magisterskiej. Działania te są jednym z najważniejszych elementów studiów drugiego stopnia. Praca magisterska powinna posiadać cechy pracy oryginalnej, badawczej o dużym znaczeniu dla pogłębienia obranego zagadnienia z zakresu pielęgniarstwa lub holistycznego podejścia w medycynie i ochronie zdrowia.

Zaleca się, aby pracę nad rozprawą magisterską rozpocząć już na początku studiów drugiego stopnia. Przeciętna objętość rozprawy to kilkadziesiąt stron. Rozprawa powinna być przedkładana w wydruku komputerowym oraz w formie elektronicznej wykonanej w edytorze Word.

2. Tematyka prac

Tematyka pracy może dotyczyć wielu różnych obszarów związanych z dyscypliną, do której odnoszą się efekty uczenia się. Zaleca się opracowanie rozprawy, która ma cechy pracy badawczej, weryfikującej pewne hipotezy.

Praca o charakterze badawczym, sprowadza się często do przedstawienia własnych obserwacji poczynionych poprzez badanie ankietowe, badania psychofizyczne lub laboratoryjne

pacjentów pozostających w różnych sytuacjach klinicznych (np. pielęgnowanie osób starszych, osób z demencją, osób nieprzytomnych, chorych po udarze mózgu, chorych po urazach, itp.) wraz z własnymi, oryginalnymi rozważaniami dotyczącymi historii i możliwości przyszłego rozwoju tych metod.

3. Jak poszukiwać inspiracji do sformułowania tematu pracy magisterskiej?

Przystępując do rozważania wyboru tematu własnej pracy magisterskiej należy poświęcić wiele czasu na dokonanie przeglądu naukowego piśmiennictwa pielęgniarskiego oraz lekarskiego. Należy udać się do Biblioteki Uczelnianej i dokonać przeglądu czasopism. Niektóre z nich są jednocześnie czasopismami typu "open access", dostępnymi on-line. Przykładem może być czasopismo "Pielęgniarstwo XXI wieku" <http://www.piel21w.umlub.pl/> lub "Nursing Research" <http://journals.lww.com/nursingresearchonline/pages/default.aspx>.

Poprzez witrynę Biblioteki PANS w Nysie <https://biblioteka.pans.nysa.pl/> są dostępne liczne bazy danych literaturowych. Jest dostępna również tzw. multiwyszukiwarka. Niezwykle pomocnym narzędziem jest ogólnodostępna wersja tzw. Systemu Medline (tytuły i streszczenia opublikowanych prac medycznych) zwana **PubMed** <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi>. Zaleca się wprowadzenie do okienka witryny PubMed dwa słowa: *nursing* i minimum jedno dodatkowe hasło (maximum cztery) określające swoje własne zainteresowania związane z przyszłym tematem pracy. Otrzymamy setki, o ile nie tysiące prac dotyczących wybranego tematu.

4. Niezbędna oryginalność własnej pracy magisterskiej

Badawczy charakter mogą mieć liczne prace dotyczące interdyscyplinarnych zagadnień z pogranicza pielęgniarstwa i takich dziedzin jak: psychologia, socjologia, zdrowie publiczne, zdrowie środowiskowe, demografia, wyspecjalizowana opieka zdrowotna, zarządzanie ochroną zdrowia i ekonomika ochrony zdrowia.

Badawcza metodologia naukowa może być wtedy oparta o badania ankietowe (tzw. sondażowe badanie ankietowe), badania psycho-fizyczne, różne formy testów neuropsychologicznych, psychometrycznych jak i odpowiednie narzędzia badań socjologicznych. Można wykorzystywać także zestawienia danych dokonywane przez instytucje medyczne, np. karty statystyczne z pobytów szpitalnych, dane o przyjęciach do oddziału szpitalnego, zakładu opiekuńczo - leczniczego, przychodni, po uzyskaniu zgody kierownika placówki medycznej na wykorzystanie danych z zachowaniem ich anonimizacji. itp. Sugestia, aby w przypadku pracy typu ankietowego korzystać ze standaryzowanych kwestionariuszy (tam, gdzie jest to możliwe).

Charakter badawczy można uzyskać dla niemal każdego zagadnienia z zakresu pielęgniarstwa, planując porównanie rozważanych metod pomiędzy praktyką miejscowych oddziałów szpitalnych i zakładów opieki medycznej a analogicznymi ośrodkami poznanymi w trakcie praktyki zawodowej w innych miastach lub za granicą.

Praca magisterska musi być napisana całkowicie samodzielnie, z pomocą promotora. Niedopuszczalne jest zlecenie opracowania części lub całości pracy innej osobie (za wyjątkiem korzystania z pomocy statystyka-poniżej). Niedopuszczalne są jakiegokolwiek formy plagiatu (**dosłownego** przepisywania z innych źródeł nie określając tego wyraźnie w tekście pracy magisterskiej).

Aby spełnić wymogi rzetelności autora pracy naukowej oraz również dla uchronienia się przed zarzutem popełnienia plagiatu należy wyraźnie określić, iż dany fragment jest cytatem oraz zaznaczyć to przez ujęcie tego fragmentu w cudzysłowy ["... "], a po nim określić dane o tym zapożyczeniu poprzez podanie odnośnika do odpowiedniej pozycji zamieszczonej w spisie piśmiennictwa (i witryn internetowych) zamieszczonych w końcowej części pracy. Cytowane fragmenty tekstów obcych nie powinny być dłuższe niż kilka (maksymalnie 10) linijek tekstu, co z kolei zabezpiecza autora przed naruszeniem praw autorskich. Należy mieć na uwadze, że każda cytacja zostanie wykazana przez Jednolity System Antyplagiatowy jako plagiat.

Można omawiać poglądy lub fakty podane przez innych autorów własnymi słowami, lecz w tym wypadku także należy podać po takim omówieniu odnośnik do pozycji zamieszczonej w spisie wykorzystywanej literatury.

Można cytować dłuższe fragmenty tekstu tylko w wypadku uzyskania pisemnej zgody autora cytowanego tekstu.

Popelnienie plagiatu w sporządzaniu pracy magisterskiej jest poważnym przekroczeniem i grozi niezaliczeniem całości studiów!

5. Wymagana weryfikacja statystyczna uzyskanych wyników pomiarowych

Prace magisterskie powinny przedstawiać przeprowadzony eksperyment naukowy lub dokonane (zestawione) obiektywne pomiary pozwalające zweryfikować sformułowane hipotezy badawcze, konieczne jest zastosowanie metod weryfikacji statystycznej.

W trakcie studiów studenci zaznajamiają się z podstawami statystyki doświadczalnictwa na przedmiotach takich jak: „Informacja naukowa”, "Badania naukowe w pielęgniarstwie" i "Statystyka medyczna". W trakcie ich realizacji określany jest minimalny zakres wiedzy niezbędnej w tym obszarze (średnia, mediana, rozkład, test t-Studenta, test Chi-kwadrat, test Mann-Whitney'a).

W Bibliotece uczelnianej są dostępne odpowiednie podręczniki dotyczące metod statystyki doświadczalnictwa. Co więcej, w sieci Internet jest wiele źródeł ułatwiających opanowanie tego zagadnienia. Jako przykład można podać materiały portalu czasopisma "Medycyna Praktyczna" dostępne pod: <http://www.mp.pl/artykuly/index.php?lid=356>.

Należy podkreślić, że nie jest konieczne dokonanie wyliczeń dla wszystkich zmiennych ocenianych w badaniu (np. w stosowanej ankiecie). Wystarczy dokonanie wyliczeń dla najważniejszych zmiennych (np. dla różnic w proporcjach odpowiedzi dla **najważniejszych** pytań ankiety).

Jest dopuszczalne, aby wykonanie weryfikacji statystycznej było konsultowane z statystykiem, jakkolwiek osoba przystępująca do obrony swojej rozprawy magisterskiej jest zobowiązana, aby rozumieć i wyjaśnić w jaki sposób dokonano analizy statystycznej wyników. Wyjaśnienia takie powinny się odwoływać do wspomnianego wyżej, zalecanego

podstawowego zestawu metod statystycznych (test t-Studenta, test Chi-kwadrat, test Wilcoxon'a - U-Manna-Whitney'a).

6. Wymagana struktura pracy magisterskiej

Wydział Nauk Medycznych, aby sprostać wymogom środowiska naukowego, jak i wymogom Instytucji akredytujących naszą działalność dydaktyczną czuwa nad odpowiednią formą sporządzonej i później prezentowanej w trakcie obrony pracy. Prócz, określonego wyżej, właściwego zakresu tematycznego pracy oraz wymogu jej oryginalności, istnieją także wymogi dotyczą struktury pracy, sposobu cytowania danych literaturowych i sposobu jej zapisania.

Postać (wzór) strony tytułowej (wzór dołączony na końcu opisu).

Postać strony tytułowej jest określona przez regulamin studiów i jest dostępna na stronie:

<http://www.pwsz.nysa.pl/?p=3,18,0,0,3&ak=2,483,0>

Strona tytułowa powinna zawierać informacje na temat: autora pracy, jej tytułu w języku polskim, jednostki organizacyjnej Uczelni, w której praca powstała, imię i nazwisko oraz tytuł lub stopień naukowy promotora pracy.

Na stronie tytułowej należy umieścić logotyp Państwowej Akademii Nauk Medycznych w Nysie, poniżej wpisać nazwę Wydziału oraz Kierunek studiów. Na dole „Nysa” i rok, w którym praca została zrealizowana.

Schemat struktury pracy o charakterze badawczym

Spis treści:

Wykaz skrótów

1. Wstęp
2. Cel pracy
3. Materiał i metodyka
 - 3.1 Hipotezy i problemy badawcze
 - 3.2 Grupa badawcza i miejsce badań
 - 3.3 Metodologia
4. Wyniki
5. Dyskusja
6. Wnioski
7. Piśmiennictwo (pozycje literaturowe oraz dowiązania witryn internetowych)
8. Streszczenie
 - 8.1 Streszczenie w języku polskim
 - 8.2 Streszczenie w języku angielskim
9. Spis tabel, rycin, fotografii
10. Aneks
11. Oświadczenie dotyczące przestrzegania praw autorskich

Wykaz skrótów

Zawiera zestawienie stosowanych skrótów wraz z wyjaśnieniem ich znaczenia w porządku alfabetycznym.

Przykład:

WHO - Światowa Organizacja Zdrowia (*ang. World Health Organization*)

HDL - lipoproteina o wysokiej gęstości (*ang. High density lipoprotein*)

CBOS - Centrum Badań Opinii Społecznej

Dz.U. - Dziennik Ustaw

Spis treści powinien zawierać wykaz wszystkich części pracy z podaniem strony, na której rozpoczyna się dana część. Musi być napisany w sposób przejrzysty, z zaakcentowaniem poszczególnych części pracy, tj. rozdział, podrozdział. W spisie treści nie należy stosować pogrubienia czcionki.

Wstęp to pogładowe, ogólne przedstawienie określonego przedmiotu pracy. Celem wstępu jest wprowadzenie w badane zagadnienie, charakterystyka stanu badań w interesującym nas zakresie, w oparciu o dostępną literaturę oraz ukazanie intencji autora i przygotowanie czytelnika do lektury głównej części pracy. Wstęp powinien stanowić 20-30% zasadniczego tekstu pracy.

Cel pracy powinien być krótkim rozdziałem, nie dłuższym niż ½ strony, zaleca się również ujmowanie celów w punktach. W sposób zwięzły należy dobitnie uwypuklić, co autor pracy zamierza zrobić.

W rozdziale **Metodyka i materiał** powinny być sformułowane hipotezy i problemy badawcze, które będą zweryfikowane poprzez wykonanie odpowiednich pomiarów. Należy zauważyć, że na ogół zweryfikowanie hipotez wymaga przeprowadzenia badań w dwóch różnych grupach osób, pacjentów – tak aby możliwe było porównanie (aby zaistniał punkt odniesienia).

Grupa badawcza i miejsce badań

Należy przedstawić charakterystykę badanej grupy osób, miejsce przeprowadzenia badań, czas, w którym badania zostały przeprowadzone, charakterystykę pod względem płci (ile kobiet, ilu mężczyzn w n i %), wieku (w tym średnia wieku), itd.

Metodologia

Zawiera informacje na temat wykorzystanych w badaniach metod oraz opis, jak prowadzono badanie (np. badanie ankietowe, analiza historii choroby, wywiad, badanie przedmiotowe, analiza dokumentacji medycznej, analiza przeglądu literatury, itp.), a także numer zgody komisji bioetycznej, jeśli taką zgodę otrzymano.

Przedstawiamy precyzyjne omówienie sposobu wykonania badań.

W rozdziale tym zamieszczamy opis użytych narzędzi badawczych, natomiast ich wzór zamieszczamy w rozdziale „Aneks”.

W rozdziale **Wyniki** przedstawiamy analizę wyników badań własnych.

Wyniki mogą być zaprezentowane w formie opisowej, graficznej, bądź zebrane w tabelach. Uzyskane wyniki powinny być opisane zgodnie z wymogami metodologicznymi.

Graficzna prezentacja danych ilościowych pozwala na lepszą ilustrację stwierdzonych zależności i wzbogaca treść pracy.

Osoby, które pragną przedstawić taką formę manuskryptu pracy magisterskiej, która umożliwi pełną weryfikację zasadności sformułowanych wniosków mogą zamieścić w pracy tabele zawierające tzw. "wyniki surowe" pozyskane z zastosowanych kwestionariuszy ankiet.

Nie należy przedstawiać tych samych danych jednocześnie w tabelach i na rycinach.

Dyskusja. Dyskusja świadczy o znajomości tematu i dostępnego piśmiennictwa przez Autora. W rozdziale tym wymagana jest interpretacja i uzasadnienie uzyskanych przez autora wyników badań oraz ich porównanie z wynikami innych autorów (i odniesienia do danych z piśmiennictwa). W przypadku uzyskania wyników odmiennych od istniejących w literaturze, konieczne jest wytłumaczenie istoty i przyczyn (mechanizmów) tych różnic. Rozdział ten powinien stanowić nie mniej niż 5% zasadniczego tekstu pracy.

Wnioski to krótki rozdział (na ogół $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ strony), gdzie należy przedstawić konkluzje/ twierdzenia płynące z uzyskanych wyników jak i uogólnień z przeprowadzonej dyskusji.

Powinny być sformułowane w sposób jasny. Muszą być zgodne z celem pracy, odpowiadać na postawione w pracy pytania badawcze lub być potwierdzeniem lub zaprzeczeniem postawionych hipotez. Nie mogą być tylko powtórzeniem najistotniejszych wyników badań. Wnioski należy uporządkować w kolejności przyjętych założeń. Zaleca się także formułowanie wniosków w punktach.

Piśmiennictwo

Vide rozdział nr 7. Zasady sporządzania listy piśmiennictwa.

Streszczenie

Vide rozdział nr 8. Zasady sporządzania streszczenia pracy.

Spis tabel, rycin, fotografii

Wykaz tabel/rycin/fotografii należy sporządzić jeśli są zamieszczone w pracy.

Powinny być zapisane w kolejności ich występowania w tekście pracy. W spisie trzeba podać numer tabeli /ryciny/fotografii, tytuł oraz numer strony, na której się znajduje. Dla każdej formy należy sporządzić oddzielny wykaz. (Wzór dołączony na końcu opisu).

Wytyczne edytorskie do opisu tabel – vide rozdział nr 10. Szczegółowe wytyczne dotyczące postaci fizycznej pracy. (Wzór dołączony na końcu opisu).

Aneks jest końcową częścią pracy. Zamieszcza się w nim różne materiały, których nie wprowadzono w tekście głównym pracy ze względu na braku uzasadnienia merytorycznego lub ze względu na dużą ich objętość. Mogą to być, np. wzory zestandaryzowanych testów stanowiących narzędzia badawcze pracy, ankiety, rozporządzenia, ustawy, itp.

7. Zasady sporządzania listy piśmiennictwa

W pracach magisterskich należy dokonywać przeglądu i analizy pozycji literaturowych, które naukowo i merytorycznie odnoszą się do podejmowanych tam zagadnień. Wśród odnośników literaturowych powinny znaleźć się pozycje anglojęzyczne.

W spisie piśmiennictwa należy podawać tylko te pozycje, które są cytowane w tekście, przy czym w tekście należy podać numer pozycji piśmiennictwa w nawiasie kwadratowym [x]. Pozycje literaturowe należy umieszczać na liście cytowanego piśmiennictwa w kolejności ich cytowania w tekście pracy. Cytowane witryny internetowe mogą być przemieszane z pozycjami drukowanymi, numery tych pozycji należy umieszczać także w nawiasie kwadratowym [x].

Każda pozycja piśmiennictwa powinna być pisana od nowego wiersza i poprzedzona numerem, którego w spisie literaturowym nie umieszcza się w nawiasie. Sposób zapisu danych w artykule opublikowanym w piśmiennictwie medycznym lub pewnej książce powinien być zgodny z tzw. standardem Vancouver, tzn.:

Zapis dla artykułu z czasopisma powinien zawierać: nazwiska autorów, inicjały imion, tytuł artykułu, tytuł czasopisma (zgodny z Medline, PubMed), rocznik, tom, numer w obrębie tomu - podany w nawiasie () i strony od - do.

Wzór:

X. Kowalski N., Nowak A. Opieka pielęgniarska nad osobami starszymi. Magazyn Pielęgniarki i Położnej. 1919; 33(5): 210-223.

Można stosować także skróty nazw czasopism zgodne z Index Medicus (ze sposobem stosowanym w ogólnodostępnej bazie danych literaturowych PubMed)

np.:

X. Eliasson M., Jansson J. Tissue plasminogen in course of essential hypertension. J Hypertens. 1997; 15 (2): 349-356

Zapis dla pozycji książkowej powinien zawierać : nazwiska autorów, inicjały imion, tytuł, wydawnictwo, miejsce publikacji, rok wydania.

Wzór:

X. Kowalski G. Podstawy pielęgniarstwa. Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa, 1923.

Zapis dla rozdziału z książki: nazwisko autora, inicjał imienia, tytuł, W: nazwisko i inicjał imienia redaktora tomu, tytuł, wydawnictwo, miejsce wydania, rok, strony.

Wzór:

X. Kawczyńska-Butrym E. Diagnoza pielęgniarska. W: Kowalski Z. - red. Podstawy pielęgniarstwa. Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa, 2004, s. 203-248.

Określenia witryn internetowych powinny zawierać: nazwę witryny, adres Internetowy (tzw. URL) i datę ostatniego otwarcia,

np.:

X. World Justice Project
<http://worldjusticeproject.org/> (data otwarcia 27.06.2018)

Czasami jest możliwe, aby określić również autora tekstu dostępnego w witrynie,
np.

X. Caroll RT. The Skeptic's Dictionary.

<http://skepdic.com/ticriticalthinking.html>

Czasami, gdy chodzi o witryny stanowiące podstawę czasopism typu "open access" jest możliwe podanie pewnych danych,

np.:

X. Różyk-Myrta A, Brodziak A, Kolat E. Nurses towards older people and own ageing.

J Gerontol Geriatr Res 2017; 6:389. <https://www.omicsgroup.org/journals/nursetowards-older-people-and-own-ageing-2167-7182-1000389.pdf> (data otwarcia 27.06.2018)

Należy unikać (jest w istocie niedopuszczalne) aby odnośnik do witryny Internetowej zawierał tylko adres Internetowy, bez podania jakiegokolwiek nazwy witryny i/lub cytowanej treści.

W pracy należy cytować raczej publikacje z ostatnich 5 lat. Jakkolwiek czasami odnośnik do starszej publikacji, która zawierała przełomowe, kluczowe dane jest uzasadniony. Zaleca się, aby bibliografia pracy magisterskiej zawierała co najmniej 30 pozycji nie licząc witryn internetowych.

8. Zasady sporządzania streszczenia pracy

W tym rozdziale zamieszcza się informacje, które pozwolą zorientować się czytelnikowi jaka jest tematyka pracy, jaki jest jej cel, co zawierają poszczególne rozdziały. Tekst streszczenia powinien zawierać krótkie uzasadnienie podjęcia tematu oraz opisywać wykonane badania lub wykonany eksperyment. Niepotrzebne są np. rozważania o istocie diskutowanego schorzenia.

Na stronie zawierającej streszczenie pracy u góry osobnej strony powinien widnieć tytuł pracy, a poniżej imię i nazwisko autora.

Tekst streszczenia powinien liczyć ok. 150 słów, maksymalnie 250 słów. Pod streszczeniem pracy należy wypisać 5-6 słów kluczowych.

Streszczenie pracy magisterskiej należy sporządzić również w języku angielskim.

Streszczenie w języku angielskim powinno być zapisane w sposób analogiczny na osobnej stronie. Zalecenie Dziekana Wydziału, aby praca magisterska zawierała streszczenie w języku angielskim wynika z troski dostosowania struktury pracy do wchodzących w życie wymogów dotyczących tzw. suplementu do dyplomu, systemu punktów transferowych ECTS, współpracy międzynarodowej.

9. Ogólne wymagania dotyczące redagowania pracy

Przygotowując pracę dyplomową należy dbać o styl wypowiedzi, właściwą składnię, przestrzeganie reguł gramatycznych i interpunkcji. Należy unikać zwrotów żargonowych i mowy potocznej.

Praca powinna być sformułowana wg zasad obowiązujących w języku polskim. Styl wypowiedzi powinien być zgodny ze zwyczajami medycznych publikacji naukowych. Należy stosować terminy profesjonalne, fachowe. Jest wskazane, aby poprosić o przeczytanie pierwotnej wersji pracy przez osobę kompetentną w zakresie wykrywania niedociągnięć językowych.

Konieczne jest przestrzeganie zasad interpunkcji. Kropka kończąca zdanie powinna być za ostatnią literą ostatniego wyrazu zdania. Przed następnym zdaniem konieczna jest jedna spacja. Znak zapytania i wykrzyknik nie jest oddzielony spacją od ostatniej litery wyrazu. Po otwarciu nawiasu następują litery bez poprzedzającej spacji np. (abcdef). Po cudzysłowie następują litery bez poprzedzającej spacji np. "wydolność poznawcza".

Dając odnośnik literaturowy piszemy np.: ... Kowalski (2020) stwierdził [15]. czyli kropka jest za nawiasem określającym pozycję literaturową. Przestrzeganie zasad interpunkcji ułatwia bardzo użyteczna witryna dostępna pod: <https://languagetool.org/pl/>. Formułowaniu jakichkolwiek tekstów ułatwia witryna <https://www.synonimy.pl/>.

10. Wytyczne edytorskie pracy

- Praca powinna liczyć ok. 40 - 80 stron wydruku komputerowego.
- Ilość znaków na stronie: ok. 2100 znaków.
- Rodzaj czcionki: Times New Roman.
- Wielkość czcionki:
 - Tytuły rozdziałów: 18 pkt.
 - Tytuły podrozdziałów: 16 pkt.
 - Tekst: 12 pkt.
- Skrótów nazw użyte w tekście powinny być wyjaśnione w miejscu, w którym pojawiły się po raz pierwszy. Wykaz skrótów zamieszcza się po stronie tytułowej pracy.
- W tekście pracy tytuły rozdziałów i podrozdziałów powinny być napisane czcionką pogrubioną, nie należy stosować ich centrowania.
- W tytułach rozdziałów i podrozdziałów nie stosować wersalików, ani podkreśleń.
- Akapity w tekście pracy rozpoczyna się wcięciem. Wydruk komputerowy nie może zawierać maszynowych wyróżnień, takich jak spacjowanie (rozstrzelanie), wersaliki, duże litery. Można stosować **pogrubienia** niektórych fraz tekstu.
- **Ustawienia strony:**
 - a) margines lewy - 3,5cm,
 - b) margines prawy, górny, dolny - 2,5cm.
- Odstępy pomiędzy wierszami - 1,5.
- Numery stron – centralnie na dole strony.
- Stroną pierwszą pracy jest tytułowa strona, bez widocznego numeru.
- Tekst powinien zostać obustronnie wyjustowany.

- Struktura pracy, odnotowana w spisie treści powinna być uwypuklona przez stosowanie tzw. "wcięć" np.:
 3. Metodologia
 - 3.1 Źródła informacji i wykorzystanej wiedzy (przedmioty kształcenia, praktyka zawodowa, doświadczenia osobiste)
 - 3.2 Metody wykonania zaplanowanego oszacowania
 - 3.2.1 Ankieta nr 1 opracowana dla dokonania badania sondażowego pośród ...
 - 3.2.2 Ankieta nr 2 opracowana dla dokonania badania sondażowego pośród ...
- Przy pisaniu pracy należy używać **formy bezosobowej**.
- Wymieniając **farmaceutyki** należy stosować międzynarodowe (nie firmowe) nazwy leków. Należy stosować skróty wg międzynarodowego układu jednostek miar (SI). W liczbach, miejsca dziesiętne należy oddzielać przecinkami (nie kropkami).
- **Tabele** należy ponumerować i używać skrótu – tab. nr x. Tytuł tabeli zamieszczamy nad nią pozostawiając średnik na końcu tytułu, a źródło w pełnym brzmieniu – pod tabelą. Tabele należy wykonać w programie Word dla Windows. Szerokość tabel nie może przekraczać 13 cm. W tabelach należy używać pisma Arial Narrow CE, wielkości 10 punktów. (Wzór dołączony na końcu opisu).
- **Ryciny, rysunki, fotografie** należy ponumerować i używać skrótów: ryc. nr x, rys. nr x, fot. nr x. Podpis i źródło umieszczamy pod ryciną, rysunkiem, fotografią. Wykresy (rysunki) należy sporządzać przy pomocy narzędzi dostępnych w obrębie pakietu Office dla Windows. Szerokość rycin, fotografii i rysunków nie może przekraczać 13 cm. W opisach rysunków, rycin i fotografii należy używać pisma Arial Narrow CE, wielkości 10 punktów.
- Przygotować jeden egzemplarz pracy napisany dwustronnie na papierze formatu A4, który jest wersją archiwalną.
- Gotowa praca magisterska wraz z zapisem na płycie CD-R powinna być złożona i oprawiona w miękką okładkę we właściwym Dziekanacie.
- Jednolity tekst pracy dyplomowej musi być wprowadzony w postaci jednolitego pliku w formacie: ODT, DOC, lub DOCX.

11. Inne, ważne wymogi, które muszą być przestrzegane w trakcie przygotowywania pracy magisterskiej

Przedstawiane w pracy, eksperymenty medyczne (lecnicze lub badawcze) albo badania kliniczne (realizowane we współpracy z lekarzami) muszą odbywać się zgodnie z zasadami tzw. *Deklaracji Helsińskiej*.

Wystąpienie do Komisji Bioetycznej PANS w Nysie o zgodę na realizację badań niezbędnych w przygotowaniu pracy magisterskiej jest wymagane jeżeli:

- a) Praca ma charakter eksperymentu medycznego (zgodnie z ustawą o zawodach lekarza i lekarza dentysty art. 21 Dz. U. z 2021 r. poz. 790, 1559) **wymaga zgody Komisji Bioetycznej**, oświadczenia są wystawiane na nazwisko opiekuna pracy będącego pracownikiem Uczelni (także nie będącego lekarzem/lekarzem dentystą).
- b) Zgoda **Komisji Bioetycznej wymagana jest** również w przypadku, kiedy pytania zamieszczone w kwestionariuszu badań ankietowych ingerują w informacje intymne lub sposób przeprowadzenia badań utrudnia leczenie i opiekę.

Komisja Bioetyczna przy PANS w Nysie: Regulamin i wymagane dokumenty
<https://pans.nysa.pl/org/pielegniarstwo/strona/wymagane-dokumenty>

- c) badania prowadzone w ramach procesu dydaktycznego stanowiące element oceny efektu kształcenia **nie muszą być opiniowane przez Komisję Bioetyczną** niezależnie od stosowanej metodologii, o ile nie noszą znamion eksperymentu medycznego zgodnie z ustawą o zawodach lekarza i lekarza dentysty art. 21 (DZ. U. z 2021r. poz. 790, 1559)
- d) badania ankietowe wykraczające poza element oceny efektu kształcenia (opisanego wyżej) **można zgłaszać do wiadomości Komisji Bioetycznej** z wnioskiem o wystawienie stosownego oświadczenia; oświadczenia są wystawiane na nazwisko opiekuna pracy będącego pracownikiem Uczelni (także nie będącego lekarzem/lekarzem dentystą)
- e) badania retrospektywne wykraczające poza element oceny efektu kształcenia (opisanego wyżej) **można zgłaszać do wiadomości Komisji Bioetycznej** z wnioskiem o wystawienie stosownego oświadczenia; oświadczenia są wystawiane na nazwisko opiekuna pracy będącego pracownikiem Uczelni (także nie będącego lekarzem/lekarzem dentystą)

We wszystkich badaniach ankietowych lub opartych na analizie dokumentacji medycznej należy uwzględnić zapisy Ustawy o Ochronie Danych Osobowych oraz regulaminy zewnętrzne i wewnętrzne jednostek Ochrony Zdrowia, w których leczeni są/byli pacjenci objęci pracą badawczą.

Art. 26 ust. 4. Dokumentacja medyczna może być udostępniona także Szkole Wyższej lub Instytutowi Badawczemu do wykorzystania w celach naukowych, bez ujawniania nazwiska i innych danych umożliwiających identyfikację osoby, której dokumentacja dotyczy.

Dokumentacja medyczna jak stanowi wyżej zacytowana ustawa może być udostępniana uczelni kształcącej w zawodach medycznych do celów naukowych wyłącznie w postaci **zanonimizowanej** lub **spseudonimizowanej**.

Pseudonimizacja oznacza na gruncie RODO przetworzenie danych osobowych w taki sposób, by nie można ich było przypisać konkretnej osobie, której dane dotyczą. Równoległym warunkiem jest, by takie dodatkowe informacje były przechowywane osobno i zostały objęte środkami technicznymi i organizacyjnymi uniemożliwiającymi ich przypisanie zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej. **Pseudonimizacja** może polegać na zamianie posiadanych danych pacjenta (*np. imienia i nazwiska*) na ciąg liter albo cyfr, które można rozszyfrować wyłącznie na podstawie posiadanego klucza.

W przypadku **anonimizacji** dokonujemy zmiany danych osobowych, które uniemożliwiają identyfikację pacjenta po wykonaniu badania naukowego.

Wdrażanie przepisów Rozporządzenia RODO - *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).*

Zamieszczanie w pracy dyplomowej dokumentów pacjenta, fotografii powinno być zgodne z ustawą o ochronie danych osobowych.

Tworzona praca powinna być wykonana przy pomocy licencjonowanego lub ogólnie dostępnego, legalnego oprogramowania. Można używać:

1. Oprogramowania, na które licencję posiada uczelnia.
2. Oprogramowania, na które udzielane są bezpłatne licencje bez ograniczeń lub dla celów edukacyjnych co najmniej na czas niezbędny dla napisania i oceny pracy.
3. Oprogramowania, na które licencję posiada student.
4. Oprogramowania udostępnianego przez osoby trzecie (np. zakład pracy) pod warunkiem uzyskania zgody właściciela o ile nie łamie to praw licencyjnych.
5. Oprogramowana także z innych źródeł, jednak nie naruszając warunków licencji związanych z tym oprogramowaniem.

Prezentacja pracy w celu jej oceny powinna się odbyć zgodnie z warunkami licencji.

12. Kolejne etapy niezbędne do opracowania i obrony dysertacji magisterskiej

Lista osób, które są upoważnione do pełnienia roli promotora jest dostępna w Dziekanacie Wydziału Nauk Medycznych.

Student pielęgniarstwa na studiach drugiego stopnia zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych jest zobowiązany w II semestrze nauki podjąć wysiłek niezbędny do opracowania pracy magisterskiej. Na wstępie student powinien wybrać promotora, uzyskać jego wstępną akceptację i wypełnić druk "**Zgłoszenie pracy dyplomowej**" (dostępna w dziekanacie). Po ustaleniu z promotorem tematu pracy magisterskiej, temat będzie zatwierdzany przez Radę Programową Wydziału Nauk Medycznych.

Student może wielokrotnie konsultować się z promotorem w trakcie semestru, przygotowując swoją pracę magisterską.

Gotową pracę dyplomową poddaje się Jednolitemu Systemowi Antyplagiatowemu.

13. Wzory – przykłady konstrukcji poszczególnych elementów pracy.

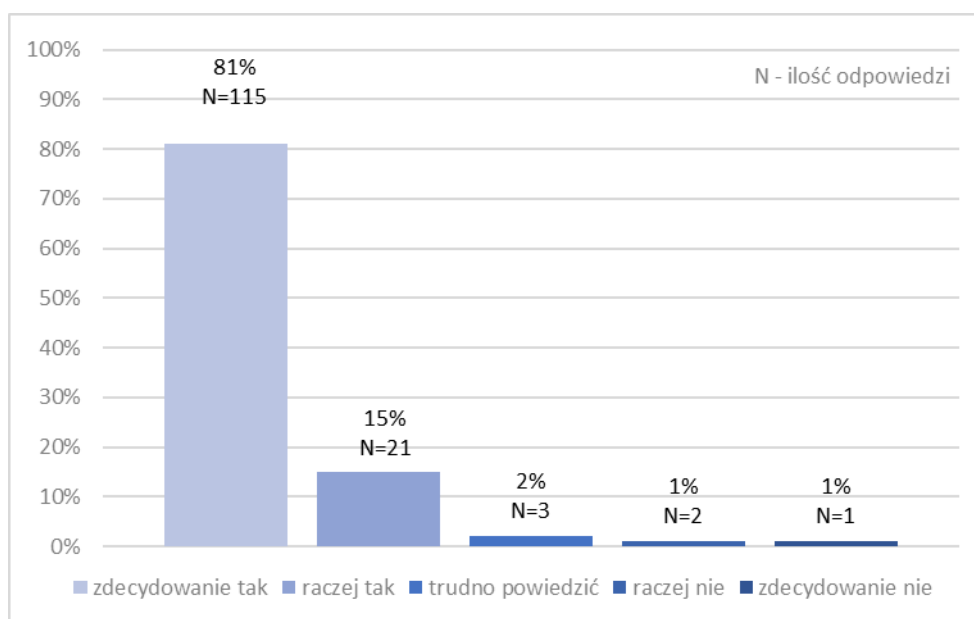
Poprawny opis tabeli

Tab. nr 1. Płeć respondentów;

Płeć	N	%
Kobieta	85	60
Mężczyzna	57	40
Razem	142	100

Źródło: opracowanie własne

Poprawny opis ryciny

Ryc. nr 1. Poparcie dla przeszczepiania narządów; źródło: opracowanie własne

Spis tabel

Tab. nr 1. Płeć respondentów	13
Tab. nr 2. Wiek	13

Spis rycin

Ryc. nr 1. Poparcie dla przeszczepiania narządów	18
Ryc. nr 2.	

PAŃSTWOWA WYŻSZA
SZKOŁA ZAWODOWA W NYSIE

Wydział: Wydział Nauk Medycznych

Kierunek: Pielęgniarstwo

Praca dyplomowa magisterska

TEMAT PRACY DYPLOMOWEJ

Promotor:

dr Jan Kowalski

Autor:

Andrzej Nowak

Nysa 2021